



Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene  
**COMUNICAT DE PRESĂ nr. 111/16**  
Luxemburg, 13 octombrie 2016

Hotărârea în cauza C-294/15  
Edyta Mikołajczyk/Marie Louise Czarnecka și Stefan Czarnecki

## **Dreptul Uniunii se aplică unei acțiuni în anularea căsătoriei formulate de un terț după decesul unuia dintre soți**

*Cu toate acestea, o altă persoană decât unul dintre soți care formulează o asemenea acțiune, se poate prevala doar de unele dintre criteriile de stabilire a competenței prevăzute de acest drept*

În anul 2012, doamna Edyta Mikołajczyk a sesizat o instanță poloneză cu o acțiune în anularea căsătoriei domnului Stefan Czarnecki (decedat la 3 martie 1971) cu doamna Marie Louise Czarnecka, încheiată în anul 1956 la Paris (Franța). Ea indica în această acțiune că era moștenitoarea testamentară a doamnei Zdzisława Czarnecka, prima soție a domnului Czarnecki, decedată la 15 iunie 1999. Potrivit doamnei Mikołajczyk, căsătoria domnului Czarnecki cu doamna Zdzisława Czarnecka, încheiată la 13 iulie 1937 la Poznań (Polonia), exista încă la momentul la care a fost încheiată căsătoria dintre domnul Czarnecki și doamna Marie Louise Czarnecka, astfel încât această din urmă căsătorie ar constitui o relație bigamă și ar trebui, ca urmare a acestui fapt, să fie anulată. Doamna Marie Louise Czarnecka a solicitat, în ceea ce o privește, declararea inadmisibilității acțiunii în anularea căsătoriei pe motivul necompetenței instanțelor poloneze. În opinia sa, această acțiune ar fi trebuit să fie introdusă în fața unei instanțe franceze.

În dreptul polonez, anularea căsătoriei ca urmare a existenței unei căsătorii anterioare nedesfăcute a unuia dintre soți poate fi solicitată de orice persoană care justifică un interes juridic.

Regulamentul Uniunii privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești<sup>1</sup> se aplică, printre altele, oricare ar fi natura instanței, materiilor civile privind divorțul, separarea de drept și anularea căsătoriei soților. Potrivit articolului 3 alineatul (1) litera (a) a cincea și a șasea liniuță din acest regulament sunt competente să hotărască în problemele privind aceste materii, printre altele, instanțele judecătorești din statul membru pe teritoriul căruia se află 1) reședința obișnuită a reclamantului în cazul în care acesta a locuit acolo cel puțin un an imediat înaintea introducerii cererii sau 2) reședința obișnuită a reclamantului în cazul în care acesta a locuit acolo cel puțin șase luni imediat înaintea introducerii cererii și în cazul în care acesta este resortisant al statului membru respectiv.

Sesizată în apel, Sąd Apelacyjny w Warszawie (Curtea de Apel Varșovia) solicită Curții de Justiție să stabilească, pe de o parte, dacă regulamentul se aplică acțiunilor în anularea căsătoriei introduse de o altă persoană decât unul dintre soți după decesul unuia dintre soți și, pe de altă parte, dacă o asemenea persoană se poate prevala de criteriile de stabilire a competenței prevăzute de dispoziția din regulament menționată anterior.

În hotărârea sa de astăzi, Curtea observă că în ceea ce privește aplicabilitatea regulamentului, acesta din urmă desemnează, între materiile care intră în domeniul său de aplicare, anularea căsătoriei, fără a distinge în funcție de data introducerii unei astfel de acțiuni în raport cu decesul unuia dintre soți sau cu identitatea persoanei titulară a dreptului de a sesiza instanța cu o asemenea acțiune. Pe de altă parte, o acțiune în anularea căsătoriei introdusă de un terț după decesul unuia dintre soți nu figurează printre materiile excluse din domeniul de aplicare al

<sup>1</sup> Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO 2003, L 338, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 183, rectificări în JO 2013, L 82, p. 63 și în JO 2016, L 99, p. 34).

regulamentului. O asemenea interpretare este confirmată și de obiectivul urmărit de regulament, acesta din urmă contribuind la crearea unui spațiu de libertate, securitate și justiție în cadrul căruia se asigură libera circulație a persoanelor.

Curtea apreciază că a exclude o acțiune în anularea căsătoriei din domeniul de aplicare al regulamentului ar fi de natură să sporească insecuritatea juridică legată de inexistența unui cadru de reglementare uniform în materie.

În sfârșit, Curtea subliniază că faptul că acțiunea în anulare se referă la o căsătorie care a încetat deja prin decesul unuia dintre soți nu are drept consecință că această acțiune nu intră în domeniul de aplicare al regulamentului. Astfel, nu este exclus ca o persoană să poată justifica un interes în a obține anularea unei căsătorii, chiar după decesul unuia dintre soți. Dacă un astfel de interes trebuie apreciat prin prisma reglementării naționale aplicabile, nu există în schimb niciun motiv pentru a priva un terț care a introdus o acțiune în anularea căsătoriei după decesul unuia dintre soți de beneficiul normelor uniforme de conflict prevăzute de regulament.

Curtea constată deci că o acțiune în anularea căsătoriei introdusă de un terț după decesul unuia dintre soți intră în domeniul de aplicare al regulamentului.

În ceea ce privește criteriile de stabilire a competenței prevăzute la articolul 3 alineatul (1) litera (a) a cincea și a șasea liniuță din regulament, Curtea observă că aceste dispoziții recunosc, în anumite condiții, instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia se află reședința obișnuită a reclamantului competența de a se pronunța cu privire la desfacerea legăturii matrimoniale.

În această privință, Curtea amintește că normele de competență instituite de regulament vizează să preserveze interesele soților, să țină seama de mobilitatea persoanelor și să protejeze și drepturile soțului care a părăsit țara în care se afla reședința obișnuită comună.

Curtea concluzionează că, dacă o acțiune în anularea căsătoriei formulată de un terț intră în domeniul de aplicare al regulamentului, acest terț trebuie să fie în continuare ținut de normele de competență definite în beneficiul soților. În consecință, noțiunea „reclamant” în sensul regulamentului nu include alte persoane decât soții, astfel încât terții nu se pot prevala de criteriile de stabilire a competenței prevăzute la articolul 3 alineatul (1) litera (a) a cincea și a șasea liniuță din regulament.

---

**MENȚIUNE:** Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

---

*Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.*

*[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.*

*Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova 📞 (+352) 4303 3708*